

ה"רעיא מהימנא" ספר המצות

ע"ב, תקונים לוהר חדש (צ"ו ע"ג) ועור שם (צ"ו רע"ג), וכן בפ' תצא רע"ו סע"ב: אליהו קום אפתח מומך בפקודין עמי וכו'.

יש מפקודין שהובאו במספר סדורי קדמא תנינא וכו', ויש שנתוסף ציון המספר באותיות ט"ו וכו' וכן הלאה [סלבר בדפוס] משובח וקריטונא שאין הציונים הללו וגם הרבה מסאפרים שלפניו ברע"ס נקראו ברע"ס קריטונא בשם [תוספתא] והמה מפורים בהרבה פרשיות הוהר, וכמה עשיריות פקודין לא נסמנו בשום מנין, והנה כבר הותחל בסדורם בסוף קונטרס תרי"ג (ווינא תרל"ח) ע' מ', ובספר זהרי ראבי"ה [כתב יד בבית הספרים בירושלים] אבל מספר גדול מאד מפקודין המובאים ברעיא מהימנא נעלמו מהם ובתוכם גם קבוצות שלישיות מסודרות יחד, והנני לסדר אותם בזה ולרשום בקצרה השוואות למנין המצות של רבותינו הראשונים.

לראשונה הובא ה"רעיא מהימנא" בזהר פרשת וארא כ"ה ע"א: ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני ה' אלהיכם, פקודא דא קדמא דכל פקודין וכו' וכן היא בפ' פנחס רנ"ו סע"ב שנפרטו שם על הסדר ובמנין תליסר פקודין, פקודא קדמא אנכי וכו', וראה בהקדמת התק"ז (ד' סע"ב) הבי אוקימנא זה שמי לעולם שמי עם י"ה שס"ה, זכרי עם ו"ה רמ"ה, תורה בחשבון אתווי תרי"ג ועם אנכי ולא יהיה לך איהי תרי"ג [ובשיטה זו שאנכי נמנה לס"ע נקט ר"א אבן עזרא בספרו יסוד טורה שער שביעי והרמב"ם בספר הסצות ס"ע א, אבל בהלכות גדולות ובספר הסצות לרב סעדיה גאון לא נמנית עשה זו, וראה ברמב"ן לסה"צ שאם בכל מקום הסלין בער שיטת ההלכות גדולות חנה בס"ע א' זו ובסל"ת ה' הסכים לדעת הרמב"ם, והנה ברע"ס וארא אסמכו ס"ע זו עה"כ, וידעתם כי אני ה' אלהיכם וכו' ברמב"ם רה"ל יסודות יסוד היסודות ועמוד החכמות, לידע שיש שם סצוי כו', ושם ה"ו וידעת דבר זה ס"ע כו' וגם במנין המצות שבראש כל אחד מספרי חיד החזקה כתב ס"ע א, לידע שיש שם אלהי, וע' בסעשה רקח סה"ר מספר חי שרייק דכתב לידע ולא כתב להאמין לפי שעיקר המצות היא ע"י הדיעה האמתית כדרך שעשה אאע"ה וע"ד דע את אלהי אביך וכו', אמנם בסה"צ להרמב"ם לפנינו בס"ע א' אשר צוט, בהאמנת האלהות, וראה בהוצאת ר"ח הלר משי"כ שם].

פקודא תנינא יראת ה' [הביאו מ"ע זו כל מוני המצות] כו', פנחס שם [וראה תקני זהר ת"ל (ע"ד ע"ב) פקודא קדמא אנכי איהי ב' דחילו ורחיטו כו' ושם תכ"ח (ע"ב ב)]. פקודא תליתאי אהבת ה', פנחס שם, וראה זהר ויקהל ר"ב ע"ב ואתחנן רס"ג ע"ב, ועין בהקדמת התק"ז (י' סע"א) [וכן מט ס"ע זו ההלכות גדולות והרמב"ם בסה"צ ס"ע ג, אולם רס"ג בספר המצות שלו לא הביא ס"ע זו וראה ביאור ר"פ שם שדעת רס"ג פקודא

תוכנו של חלק הזהר הנקרא בשם "רעיא מהימנא", הוא רזי רמ"ה פקודין דאורייתא שרשיהן וטעמיהן. אבל מדרש רבותינו זה אינו למנינו בשלימותו על כל המצות, כי אם על רובן, מהן דרושים שלמים, ומהן רשימות קצרות.

אין בו כל רמז לחלוקה בין המצות לפי עונשין ופרשיות או לפי מצות של יחיד וצבור כחלוקת בעל הלכות גדולות ורב סעדיה גאון בספר המצות שלו, כי אם החלוקה הקדומה של חכמי התלמוד שמנו יחד כל סוגי רמ"ה עשין ושס"ה ל"ת (ראה מכות כ"ג סע"ב) ובה נקט גם הרמב"ם במנין המצות שלו, וכאמרם בזהר וישלח ק"ע ע"ב דאית בבר נש רמ"ה שייפין לקבל רמ"ה פקודין דאורייתא דאינון למיעבד איתיהבו, ולקבל רמ"ה מלאכין דאתלבשת בהון שכינתא ושמא דלהון כשמא דמאריהון, ואית בבר נש שס"ה גידין [ראה תרגום הנקרא יוב"ע בראשית א' כו] ולקבליהון שס"ה פקודין דלאו אינון איתיהבו למיעבד ולקבל שס"ה יומי שחא.

שריד מפתחיתא הובאה בפ' אמור צ"ב סע"ב: "הקדמת רעיא מהימנא" ושמרתם מצותי ועשיתם אותם וגו' פקודין דמארי עלמא הא תנינן דכתיב ושמרתם וכו', תו כל פקודי אורייתא אינון בתריין גוויין דאינון זה, זכור ושמור, זכור לדכורא ושמור לנזקבא [ראה זהר בראשית ס"ח ע"ב ניצוצי זהר אות ח] וכלהו שמא תדא וכו' פקודי אורייתא אלין אינון שית מאה ותליסר פקודין דאינון כללא דדכר ונזקבא וכלא רזא חדא וכו', ואם שהכתובת "הקדמת רעיא מהימנא" היא מאוחרת ואינה בהדפוסים הראשונים הנה מהסגנון ניכר שאמנם האמור בזה הוא שותתילו ברמוי המצות בכללן. כעין פתיחתא מיוחדת למצות שבין אדם לחבירו הובאה במשפטים קי"ת ע"א: קום רעיא מהימנא לסדרא דינין בהלכות נזיקין בסדורא דשמא דא תרי"ה דאיתי רכב אלהים רבתיים אלפי שגאן [מנין הכתוב הזה פה ראה בורע אפרים להנז"ס שעל הפסיקתא רבתי ס"ט עשרות הדברות ובתשובות סה"ר אסאד ח"א ס"ס י'] דאינון שור נשר אריה אדם [ראה זהר בראשית י"ה סע"ב ניצוצי זהר אות ח-ט] כו', ובגין דא התחלה דלהון [בראש בבא קמא] השור קשור בד' אבות נזיקין השור והבור וכו', קום אתער בדיגין, פתג רעיא מהימנא ואמר אדני שפתי תפתח גר' אדני בהיפך אתון דינא [ראה זהר וארא כ"ז ע"ב בתוספתא, בויקרא כ"א רע"ב, פנחס רנ"ו ע"ב, ועין ברמב"ן עה"ת ר"פ ואתחנן אדני ה' אתה החילות כו'], ובגין דא אמרי מארי מתניתין [נשין י' ע"ב] דינא דמלכותא דינא וכו'.

וכן בפ' נשא קכ"ד ע"א: אליהו קום אפתח עמי בפקודין כו' והמשכילים יוהירו כזהר הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהי "ספר הזהר" כו' ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחי דאיהי האי ספר הזהר ופקק בית מן גלותא ברחמי [וראה שם בחולותך קניז ע"ב, תקני זהר פוק ת"ו (כ"ד רע"א), תכ"א (נ"ז

פקודא ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וכו' היא הסי' לספור הנפש על קידוש השם.

פקודא רביעאה יתור מסטרא דאמצעיטא שמע ישראל וכו', והנה הלאה מונה פקודא תליסר קריאת שמע, מבואר איפוא כי פקודא רביעאה היא מלבד ק"ש אלא שצונו להאמין בתמידות אהדות ה' וראה בפ' ואתחנן רס"ג ע"א פקודא ד' ושם ע"ב פקודא י' [אסגס בזהר הרקיע לרשב"ן שעל אזהרות ר"ש בן נבירול הביא באות י"ב שההלכות גדולות לא מנה זו לס"ע בפנינו, וגם רס"ג בסה"פ שלו לא מנה מצוה זו לעשה כיון שאם אינו מקיים אותה הוא עובר בלא יהיה ד"ך אלהים אחרים שזו היא ל"ת ולשיטתו שוב לא סיחשבה בין העשין, אולם כשיטת הרע"ם שנמנית מ"ע תמידית מלבד הק"ש לעתים מוספים נקט הרמב"ם בסה"פ מ"ע ב' האמנת היתור].

פקודא חמישאה תלמוד תורה, פנחס שם, ובתרומה קל"ד ע"ב [בלי מגין סדור] ועין בהקדמת זוהר לבראשית י"ב ע"ב למלעי באורייתא ולאשתדלא בה ולאפשאה לה בכל יומא [וראה בפירוש הראש"י לגמדים ס"ב ע"א ר"ה ודבר בהן לשמן כרי, לידע"ה ולהבין"ה ולהסיף לקח ולפלי"ה, ורס"ג מונה ב' עשין יד—טו לספור במצטו ולסדר לאחרים].

קודא שתיתאגא איהי תפלה של יד כו' ואינון תפילין דרישא, פנחס שם, וראה זוהר יתרו צ"א ע"א תריסר פקודין ומנה אחת הכוללת תפלה של ראש ושל יד [וכן נקט בהלכות גדולות תשי" ותשי"ר למצוה אחת, גם ר"י אברנעלו ור"ש בן נבירול יסדו בן באוריהויהם, וראה זוהר הרקיע שם אות י"ח, אבל הרמב"ם מנה שתי מצות יב—יג, וראה השנה"ר דינאל הבבלי ותשובת ר"א בן הרמב"ם במעשה נסים סי' ה'] וראה בזהר פקודי רל"ו ב רוא דתפילין לאצנעא חד שערא דעגלא כו' בר דאי אתחבר ואי שערא ואתעביד כשעורא אבל פחות מן דא לא מסאיב ובהנהוטי שם באריכות. פקודא שביעאה ציצית כליל תכלת ולבן, פנחס שם, וראה שלח קע"ה סע"א פקודא דא מצות ציצית כליל תכלת ולבן דינא ורחמי [בנתיב מצותיך ביאור אזהרות מ"י שאול הכהן סביא שרעת ר"י אברנעלו שתכלת ולבן הן שתי מ"ע, וראה זוהר הרקיע אות כ' וברמב"ן לסה"פ סוף שורש ט' ור' דינאל הבבלי במעשה נסים סי' ה' שהקשו על הרמב"ם שחשב תשי" ותשי"ר לשתי מצות למה לא מנה גם תכלת ולבן שתיים, ולשיטת הרע"ם באמת שוות הן].

פקודא תמינאה מזוזה, פנחס שם, וראה ואתחנן רס"ג ב, ושם רס"ו א ועל דא שדיי אתרשים מלכר לקבלי שמע דא כו' ובתקו"ז תכ"ב (ס"ו ע"א) [וראה ברמב"ם הל' מזוזה פ"ה ה"ד ועין במכילתא בא פ"א והלא הדברים ק"ו מה אם דם פסח וכו', וברש"י פסחים ד' ע"א ד"ה חובת הדד, לפי שהוא משמרתו וכו' ועין בב"י לטו"ד סי' רפ"ח ודר"ם שם אות ד].

פקודא תשיעאה ברית מילה, פנחס שם, וראה תזריע מג ע"ב, ובהקדמת התקו"ז (י' ע"ב) [ועין בהנהוטי זוהר פ' ד"ך צ"ה ע"א אות ב בחלוף מנהגים שבין א"י לבבל].

פקודא עשיראה ושמרו בני ישראל את השבת, פנחס שם, וראה יתרו צ"ב ע"א פקודא כ"ד.

פקודא חד סר איהי אתקריאת צלותא דשחרית מנחה וערבית, פנחס שם, וראה בהר ק"ט ע"ב כי לי בני ישראל עבדים וכו' פקודא לעבוד כל מיני עבודה במקדש ולבר ממקדש בכל אינון פולחנין דאקרי עבודה בצלותא וכו', וראה זוהר יתרו צ"א ע"א [וכן נקט הרמב"ם ס"ע ה' תפלה, וראה רמב"ן שם ובסיטס המצות שבסה"פ שלא מנא לס"ע, והנה מדברי הרע"ם הכא משמע שגם מנין התפלות חסגם דאורייתא וראה בתוס' תענית כ"ה ע"א ד"ה הללו שנקטו דתפלת מנחה היו מדברי תורה].

פקודא תריסר חג המצות שבועות וסוכות [יא סביאר בזה אם כונתם על מצות שביטה בחג שלדעת סוגי המצות בכל חג מ"ע בפנינו וראה הלאה עקרא ל"ג, ויתכן שהכוונה למצות שסחה בחג ראה סה"פ מ"ע נ"ד].

פקודא תליסר קריאת שמע, פנחס שם, וראה בואתחנן רס"ג ע"ב פקודא למקרי קריאת שמע ב' ומנין בכל יומא [מבואר ששתיהן מ"ע אחת, וכן נקט הרמב"ם בסה"פ מ"ע י', אבל הרמב"ן שם סוף שורש תשי"י כתב שהן שתי מצות, ובסיטס מנין המצות שבסוף חלק הל"ת אחרי שמילק אחרות שחשבן הרמב"ם חוסף אחרות להשלים מספר רס"ח ומהנוספות היא קריאת שמע שמה לשתיים אחת בשחרית ואחת בערב], כל תליסר פקודין הללו ורויהן מסודרות יחד ובמנין ברע"מ פנחס רנ"ו ע"ב — רנ"ז ע"ב, והנה לפנינו ברע"מ יתרו צ"א ע"ב פקודא י"ב לאומאה בשמיה, ונראה שהמנין "יב" הוא ס"ס [כמו והרשום שם פקודא י"ג לאתעסקא בפו"ר כו' שהובא בהשמטות לזהר בראשית רס"ד ע"ב בלי מגין סדור] וצ"ל: פקודא י"ד לאומאה בשמיה, ומפורש בתוספות לזהר שמות רע"ו ע"א כמה דאיהי ל"ת כד איהי לשקרא הכי איהי מצות עשה כד איהי באמת [וכן שיטת הרמב"ם בסה"פ מ"ע ו, וכן נקט בהלי' שביעות סי"א ה"א, כשם ששביעות היא ושקר בל"ת כך מ"ע שישבע מי שנתייבב שבועה בב"ד, אבל דעת הראב"ד בהשגתו למנין המצות שבראש חיד החזקה והרמב"ן בסה"פ מ"ע שאין זו מ"ע רק שהתורה התירה לישבע ועמש"כ בהנהוטי לס' חסידים סי' י"ד אות ב' ובפסרי נפש היה סי' קנ"ו אות ד' באריכות, וראה ברע"ם הכא נדר איהו לעולא ואינון חיי סלכא וכו' ועל דא חסור משבועה, והשווה מש"כ הרמב"ן בפיה"ת סט"ה ספ"ה איש כי ידור נדר לה' והחניך במצוה ל', וראה בזהר משפטים קט"ז ע"ב שביעה לא חלה אלא על דבר שיש בו ממש נדר ח"ל אפ"ל על דבר שאין בו ממש וכו', והפליאה גלויה שהרי לחופיך ישנוי ראה נצוצי אורות עה"ג שם, מ"ן הנטרת צבי ציין למשיב הרמ"ע ביות אילם פעה, ועין במאמר שברי לחות להרמ"ע ובס"ה בפני יונה ח"ד סי' ע', הנרי"ש נתמון בהמכתו לס' בית ישראל להעמ"ס ציין למשיב הרה"ק מקוונין בס' נור ישראל והעיר פ"ד הרמב"ן בחרשוש לשביעות כ"ט ע"א ובפיה"ת סט"ה ורבינו בחי' שם, וראה במאמר השכל

בזה ולא העירו על הדברים הספורים לפנינו בדוכתי טובין].
פקודא כ"ב נשיאת כפים, נשא קמיה ע"א — קמיו ע"ב
 [ועין בזה אסור פ"ח ע"ב דכל שובריון דכהני בלחישו, וכ"ה בפ'
 קרה קמיו ע"ב בנ"כ כהני בחשאי וברוא, וראה בהאשכול להראב"ד
 הל' ברכת כהנים (ח"א ע' ל"ב) ואמר רבואתה הפורס כפיו לא יברך
 (אקב"ו) ואשר קדשנו וכו' בקול אלא בלחש, ובנהל אשכול שם, לא
 מצאתי בשום פוסק, וכן בהוצאת ר"ה אלבק ע' ס"ז, לא מצאתי
 מקורם, וראה בזה נשא קל"ב סע"ב מה בין דיבור לאסירה,
 אסירה היא ולא בעי לארמא קלא וכו' ובהנהוטי שם].

פקודא כ"ג לכבד אב ואם וכו', קדושים פ"ג ע"א, וראה
 לע' שם פתח ר"ש ואמר עם כל דא "ברא בוכרא" חייבין כל אחוי
 ביקריה דהא כתיב כבד את אביך ואימך רבנן את לרבות אחיך
 תגדול [וראה כתובות ק"ג ע"א וא"ו יתירא לרבות וכו', וס' שם
 שחייב אך בכבוד הבכור ועין בברכי יוסף י"ד סי' ר"ט שירי ברכה
 אות כ"ב ועין רש"א שם ס"כ כב, והנה מן הררי בתפארת יהונתן
 פי' וינש פס' ויתר הוא לבדו מביא דבר מפליא בשם הזהר וא"י לפנינו
 ויבואר בהנהוטי] וע' בבחקותי קט"ו ב דאע"ג דמית אתחייב
 ביקריה "יתיר" [ועין בטוע ביהודה תניא אה"עו סי' ס"ה
 שכבוד חיים עדיף ובישיות רע"א סי' ס"ח השיב על דבריו ולא
 העירו על הסבואר בזה].

פקודא כ"ד וזכר את יום השבת לקדשו [ועין בסה"פ
 ס"ע קד-קנה] וכו', ובגין דא סעודתא דליליא חמור מבימא (ס"א
 כדבימנא) כו', יתרו צ"ב ע"א, ולע' שם פ"ח ע"א ר"א אפילו
 ביומא דשבתא גמי [ועין בסניא א"ח סי' רע"א סק"ד וס"ג
 ולבוש שם שלשן, אפילו קשיא דהרי כבוד יום עדיף, ובס"פ רש"י
 אש מהרה"ק מנחיו מביא לפרש עמיד הרמ"א בס' רצ"א ס"א
 וסניא סי' רע"ד סק"ב שאם לא אכל בליל שבת אפילו כהן עצמו
 צריך לאכול שלש מערות וע' בשו"ת באר חיים מרדכי תניא סי'
 א' והארבתי בהנהוטי שם].

פקודא כ"ה לבער חמץ, בא מ' ע"ב.

פקודא כ"ו לספר ביציאת מצרים כו' כגונא דא חובת איהו
 על בר נש לאשתעי תדיר קמי קב"ה ולפרסומי ניסא בכל אינון
 ניסין דעבד, בא מ"א רע"א [בוהרי חסד הוכיח סכאן כשישת
 הרמב"ן שםנה בכלל המצות חכרת את כל הדרך וכו' שםנה על כל
 אדם לספר הנפלאות שעשה עמו הקב"ה ראה הוספות הרמב"ן לעין
 מצוה ט"ו, אמנם הנה נקטו הכא הבטוי, חובה"ה ולא, פקודא ככלל
 ס"ע, וראה מ"ש"כ במפרי נפש היה סי' ח' ס"א א' בהגדרת מצוה
 וחובה, ולא מצאתי שימנה ברע"ס בתור, פקודא אף אחת מהעשין
 שהוסיף הרמב"ן].

פקודא כ"ז לאכול מצה, בא מ"א ע"א.

פקודא כ"ח למשחט פסח בין הערבים כו' ועל דא לא
 אתיא אלא על שבעא וכו' [משמע דמה שנאכל על השוכה וכו'
 סדאורייתא וע' ברמב"ם הל' ק"פ פ"ח ה"ב מצוה סן המוכר לאכול
 בשר הפסח אפילו שובק, וע' ירושלמי פסחים פ"ו ה"ד שלא יבוא
 ליד]

חשעל אפיוחם להראב"ן דבור ג, ובדגותי הבאתי שם דברי ה"ס סי' השלח
 מהגרמ"י בחדושי לברכות כ' שביאר דברי הוה"ק אלו עיי"ש באריכות].
 ובכן יש לנו י"ד מצות סדורות, ואחריהן:

פקודא ט"ו נקי יהיה לביתו כו' דלא יעמול במילי דעלמא,
 תצא רע"ז סע"ב [ראה בפנחת חינוך מצוה תקס"ב שכתב: וכעת
 לא מצאתי ברמב"ם ואין עליה על זכרוננו בשום פוסק דבר זה דחתן
 בשנה ראשונה לא יטמא וולתה ימים רבים, והנה זה סבואר בסה"פ
 להרמב"ם ס"ע ר"ד, וראה שו"ת הרדב"ז ח"א סי' רל"ה שלצאת
 לסחורה פותר ובספר המצות נפל טעות בהעתקה מערבית לעברית,
 ועמ"ש ע"ז רש"י בנתיב מצותיך קל"ב, וסדברי הרש"י אלו המקור
 למנהג נתינת מזונות להזוג עכ"פ שנה בכדי שלא יעמול בסילי דעלמא].
פקודא ט"ז למיתך באורחא דקב"ה, נרשם בפ' תצא רע"ח
 ע"א [וראה רמב"ן בסה"פ שורש ג' ד"ה והתשובה השלישית,
 ובמורה נבוכים ח"א ס"ד].

פקודא י"ז לאוכחא להנא דחטא כו' קדושים פ"ה סע"ב
 [וראה בזה שם ע"א ולפני עור לא תתן מכשול כמשמעו כו', ועין
 בפנחת חינוך מצוה רל"ב אות ד' שדרכה פוסקים ס"ל דקרא
 דלפ"ס אפקחו ממשטיה לנטרי ולא העירו סכאן].

פקודא י"ח לברכא ליה לקב"ה על כל מה דאכיל ושתי
 ואתהני בהאי עלמא כו', עקב ר"ע סע"ב ובנצוצי אורות שם שכל
 הנאות בכלל ברכת המזון, וראה דבר תרומה קנ"ג ע"ב [ואסודשם
 דשכור שרי ליה לברכא ברכתא דשונא מה דלית הכי בצלותא, ועין
 תוס' ברכות ל"א ע"ב ד"ה סכאן מירושלמי, וראה בקטנים שובר
 אורח מהגאונים שבס"פ אורות חיים סי' קפ"ו], ושם קס"ח ע"ב
 אוליפנא דנשים פטורות מברכת מזונא כו' [ועין תוס' ברכות כ'
 ע"ב ד"ה נשים, ומש"כ הגר"ל בהנהוטי לתשובות הגאונים שעת
 סי' פ' אות ה], ובבי תשא ק"צ ע"א בכוס דברכה הכל חייבין
 [ועין תוס' ברכות ס"ב ע"ב ד"ה שאני מדרקתי נשים מזונות לעצמן משמע
 שחייבות לזמן, ובהנהוטי שם הבאתי מש"כ הגר"י סק"ל"ן בס' קהלת
 יעקב שם], ועין בפ' בלק קפ"ט ע"ב ממי על הארץ אצטריך
 למרמי ביה מיא [וראה בבית יוסף דטא"ח סי' קפ"ג שכתב יש
 נדגין שלא לסווג הכוס במים עד סוף ברכת הארץ והיה אבא מרי ז"ל
 אוסר שאין להם על מה שיסמכו וכו' עיי"ש והנה יסודם בזה].

פקודא י"ט למבני מקדשא כו' ובי כנישתא כו' בשלח
 ג"ט ע"ב [וראה בסנן המצות להרמב"ם בראש ספרו הגדול בל"ת
 ס"ה שלא לאבד ביהמ"ק או בתי כנסיות או במד"ר וכו' ומש"כ
 במפרי נפש היה סי' קנ"ב בזה].

פקודא כ"א לסדרא בוצינין בבי מקדשא תרי זימנא ביומא.
 אמור פ"ח סע"ב, וראה בהעלותך ק"ג ע"א מ"ש הכא בהטיבו
 ומ"ש התם ובהעלות, אר"י כלא חד מלה, ובחקת קפ"ג ע"א אתקין
 קב"ה לאהרן ערסא ומגרתא דדהבא דגרתא ומדידיה גטיל מההיא
 מגרתא דהיה דליק בכל יומא תרי זימני [וכן שיטת הרמב"ם
 בהל' תסדין פ"ג ה"ב ועין בראב"ד הל' עבודת יוה"כ פ"ב
 תשובות הרשב"א ח"א סי' ש"ט שחלקו עליו וט"כ הרמב"ם האריכו

לידי שבירת עצמוכחש-שם] בא מ"א א. וע' בהעלותך קנ"ב ב.
פקודא כ"ט על מצות ומרורים יאכלוהו. בא שם ע"ב.
פקודא ל' פסח שני, בהעלותך קנ"ב ע"ב. ועיין בהנהגות
הגר"ל לתשובות הגאונים שפ"ת סי' של"ז אות דו.

פקודא ל"א לספור ספירת העומר כו' לא אתמסר חושבנא
דא אלא לגברי בלחודיהו [עיין מנ"א סי' תפ"ט סק"א. שו"ת יוסף
אומץ להנחידא סי' פ"ב. אתון דאורייתא כלל י"א ובהנהגותי לשו"ת
פ"ן השמים סי' א ובמהות שם] וע"ד חושבנא דא בעמידה [ע'
והר תציה קפ"ג רע"א ומשי"כ בס' נפש חיה ר"ס תפ"ט] אמור צ"ז ע"א.
פקודא ל"ב לקרבא קרבן העומר כו' והאי קרבנא איהו
מן שעורים ודא אתקריב למיעל רחימו בין אתנא ובעלה [עיין
בס' ט"ל תורה להגרים אריק במנחות פ"ד א מה שהעיר ע"ד הרמ"ט אלון
אמור שם צ"ז ע"א. וראה לע' שם צ"ז ע"ב ולק' בלק קפ"ח ע"ב
קרא דא על עומר התנופה אתמר [הגיעב"ץ במספחות אות קמ"ד
כתב על זה שהוא זר ותפוח מאד ובהנהגותי הבאתי שם משו"ת הודת
השלמים להגריי באמטן ח"ב סי' ט"ז שביאר דבריהם אלון].

פקודא ל"ג למיעבד חג השבועות. אמור שם ע"ב. וראה
למעלה פקודא תריסר.

פקודא ל"ד לקרבא שתי הלחם כו' אמור צ"ח רע"א וראה
והר תציה קפ"ג ע"ב דביומא דשבועות אודמן נהמא עלאה כו'
וע"ד מקריבין חמץ לאתקודא על מדבחא ומקריבין תרין נהמין
אחרנין כחודא כו' [הנה הפליאה גלויה דמשמע שהיו מקריבין בשבועות
לחם חמץ אחד מלבד שתי הלחם שהם נהמין אחרנין דמסמך וחמץ
אתקד בנייהו בנורא דמדבחא, והן לא היו שתי הלחם מצה ולא היה
לחם אחר של חמץ נוסף. גם מ"ש ומקריבין חמץ לאתקודא על מדבחא
מפליא שמבואר בקרא שלא הקריבו על המזבח אך ניתנים לכהן וע'
בהנהגות מהר"י ונצ"צ אורית שעל הגליון ומשי"כ בתשובותיו יוסף אומץ
סי' ס"ג ע"ד התולעת יעקב שהובאו בשל"ה שכתב כמו כן כדבבא,
באור החמה מביא בשם מהר"י שאין הדברים כפשוטם רק ע"ד רמז
עיין בו, בהוספות לעשרת צבי הציה לא לאוקדא על מדבחא כו' וחמץ
לא אתקודא בנייהו, בבן יוחאי מענה ל"ד מביא פרש"י מנחות צ"ה ב'
דמשמע ג"כ ששתי הלחם לא היו מצה והעיר ע"ד הרמב"ן אמור ספ"ט
חמץ תאמנה, וכבר השיב עליו בעיטור ספרים אות כ"ה ונחלת יהודה
ע' י"א, הגריי באמטן בתורת שלמים ח"ב סי' ט"ז הביא שהרמ"ם
בשברי לוחות כתב רתקן נהמין אחרנין הן תרי גרמין דפתחו
בהו חד לחם מצה הנאכל בפסח ומצטרף ע"י ספירת העומר עם הלחם
השני לחמה של תורה שבעצרת וחמץ אתקד בנייהו [ולא גרים בנורא,
וראה בכנפי יונה להרמ"ם ח"ג סי' קל"ח], אמנם הגריי באמטן האריך
שם לבאר הדברים ע"פ ששם עיין בו, ובס' נחל עדן (כ"ג ע"ב) הביא
ממנחות ג"ח א שנקטו שאור דהותר סב"ל'ו במקדש מאי ניהו אר"ם
להקריב עמהם וברש"י ששני כבשי עצרת קאמר דקריבים עם שתי
הלחם הרי כי הקרבן הכבשים נחשב כאילו הקריבו הלחם ע"ש וכי'
עיין שם באריכות].

ופקודא בתר דא להסדיר לחם ולבונה. להקריב כו' והבי

בכל יומין טבין להקריב קרבן דמוספין כו' אמור צ"ח ע"א
וראה פנחס רמ"ב סע"א [ולא פורש בזה אם כל מוספי ימים טובים
הם ס"ט אחת כשישת בה"ג או שבכל חג נמנה ס"ט סיחידת ראה
סה"ס צ' שורש י"ג, וידים לדבר שכל אחת נמנית בפני"ע שלא מצינו
ברע"ט מספרי פקודין לו—לט עד ארבעין שאביא הלאה ואם נחשוב כל חג
כפני עצמו יתמלא החסר, וראה בהר ק"ט ע"א שאביא הלאה].

פקודא ארבעין כי ינצו אנשים כו', משפטים קי"ד ע"א
ובאזהרות לא הובאה ראה וזה הרקיע, וראה במהמ"צ להרמב"ם סי' ט'
רל"ו. והרבינו בחי' בס' משפטים שם הביא כל זה סמדרשו של ר' שמשון
בן יוחי עיין בו.

פקודא מ"א להשיב אבידה ואבתריה להשיב הגזול, משפטים
שם [ולשון, ואבתריה ששטע שהיא ס"ט אחרת, אמנם מצינו שנמנית
מצוה אחרת, ס"ב ראה הלאה, והנה הרמב"ם מונה שתי ס"ט קצ"ד
ויד"ד, ולכאורה הלא אמרנו משיב האבידה הרי זה נזל בידו והוי
ס"ט אחת, וכתב הרדב"ז בתשובה סי' תר"י שסצות השבת אבידה
שיודקק לה טרם שתבוא לידו, ועיין תוס' ב"ס כ"ז ע"ב ד"ה מתנה,
ובשטמ"ק שם ל' ע"א שהביא מהר"ן שכתב וראיתי בחרושי
הרמב"ן דברים רחוקים מאד וכו'].

פקודא מ"ב להפריש ערי מקלט, משפטים שם ע"ב.
אמנם מצינו שנמנית פקודא מ"ב תקיעת שופר בראש
השנה דישאל בעיין ביומא דדינא שופר ולא קרן כו' [ועיין
ירושלמי ד"ה פ"ג ה"ה כל השופרות כשרין חוץ למשל פרה מפני שהוא קרן
כו' דאר"ל שניא הוא שאין קטיוט נעשה מניור, הרי כאמרם הכא
דקרן דינא קטיוט ושופר רחמי מניור] אמור צ"ח ע"ב.

פקודא מ"ג להתענות ביום הבפורים, שם ק"א רע"א.
פקודא מ"ד למפלח כהנא רב פולחנא דהווא יומא כמה
דאצטריך ולמשלח שעיר לעזאזל, אחרי ס"ג ע"א. וראה בהר ק"ט
ע"א אות מ"א לעבוד כהן גדול ביוה"כ ומה שאכתוב שם [ראה
בוהר בהר ס"ב ע"ב על שני השעירים על דייקא בגין דתתכנס
סטרוניתא, ועיין בשו"ת התשב"ץ ח"ב סי' רל"ז עוד שאלת מה דדרוש
בפס' ונתן אהרן וכו' בגין דיבכס סטרוניתא עכ"ל, ורצית לדעת מה
ר"ל דיבכס סטרוניתא, דע אחי כו' הנסחא הזאת היא מיטעת וכך ראוי
לכתוב בגין דיבכס סטרוניתא וכך אמרו במדרש וכו', ועוד שם ח"ג סי'
נ"ז ע"ד כתבת דמה שפירשתי לך דיבכס סטרוניתא כו' הקשית כי
לפי הדקדוק הסיים היא יתורא וכו', עיי"ש].

פקודא מ"ה לישב בסוכה כו' כי הא דרב המנונא סבא דר
הוה עייל לסוכה הוה חדי וקאים על פתחא דסוכה מלגא ואומר
נזמן לאושפיזין מסדר פתורא וקאים על רגלוי ומברך וכו' [וכן
שיטת הרמב"ם בהל' סוכה פ"א ה"ב ועיין בנ"י ובאחרונים]
אמור ק"ג ע"ב.

פקודא מ"ו קרבנות חג הסוכות, אמור שם, וראה למעלה
פקודא לה — לט.

פקודא מ"ז ליטול לולב, אמור ק"ד ע"א. יש לנו איפוא
מ"ז פקודין [מלבד כ' החסירה ומ"ב הכפולה] כסדרן במנין.
ברם

ברם מצינו שינויים אחדים בסדר מנין אחדות מהמצות הנזכרות, ראה בא מ"ג ע"א ובואתחנן רס"ג ע"ב [וכן נמצאת קבוצה אחת של י"ד מצות סאלו הנפרטות בשינוי הסדר בהקדמת הוהר לבראשית י"א ע"ב-י"ד ע"א, ורשימה קצרה אחת של י"ב סעי' בזהר יתרו צ"א ע"א ושם בהוספות ע"ר ע"ב, ושל סל"ת אחדות שם רע"א רע"א. אבל אלו אינן מחלק ה, רע"א סה"סנא]. כן מובא ברע"מ אמור צ"ג רע"א ונתקדשתי בתוך בני ישראל פקודא ס' לקדשא ליה בכל יומא, וראה זהר יתרו צ"א ע"א [וראה בראש ברכות ס"ז אות כ ברא דר"א ששיחרר עבדו והשלים לעשרה משום דהוי מצוה דרכים דכתיב ונתקדשתי בתוך בני דהיינו עשה דסקרשין את השם בעשרה ברכים ואפי' הוי סילתא דרבנן כנון לשטיט קדושה ברכ' וכו' ע"ש]. צרפנו איפוא עוד מ"ע אחת והן מ"ה פקודין.

והרבה הן המצות שדרשו ברע"א מהימנא על פנימיות הבוונה שבהן ולא נרשמו במספר סדורי, ראה: מט. פקודא לקדש בכור בהמה בא מ"א ע"ב; ג. נא. פקודא דא לפדות פטר חמור ולערוף פטר חמור אם לא יפודה בא מ"ג ע"א [ובעלי אזהרות נקטו שתיהן למ"ע אחת ראה זהר הרקע אות י"ט, והרסב"ס בהס"צ סנה אותן כשתים ס"ע פא-ב וראה ברי"ש אלנו בכורות ס"א].

ג. תרין פקודין, חד הקם תקים עמו, תנינא עזוב תעזוב עמו, משפטים קט"ו ע"א. גד. פקודא בתר דא לפדות עבד עברי ואמה עבריה, [ראה בהס"צ להרסב"ס ס"ע רל"ד שנמנה רק לפדות אמה עבריה]. משפטים שם.

נה. ג. ליעד אמה עבריה, לדון בקנין עבד עברי, העניק תעניק לו, משפטים שם. נח. ט. פקודא להשוות הבעלי דינין, ולהתרחק מדבר שקר [וראה בהס"צ ס"ע קע"ו. קע"ט] משפטים קי"ז ע"ב. ס. ע. קום אתער בדינין כו' ומה דינין אינון, חד לדון בגזקי שור, תנינא לדון בגזקי בור, תליתא לדון בגזקי אש, רביעא: לדון בגזקי אדם, ואנתריהו לדון בדין ארבע שומרים שומר חינם ושומר שכר והשואל ונושא שכר, לקבליה דינין ארבעה, דין חלוקת השותפים, דין חלוקת קרקעות, דיני עבדים ושפחות, דיני תובע ונתבע בכמה מיני תביעות דחייב ממון וגזל ואבדה או שמזיק לחבירו והרגו וכו' [וראה בהס"צ להרסב"ס ס"ע רל"ז-ח, רס-רס"ז] משפטים קי"ח ע"א.

עא. ג. פקודא בתר דא להביא בכורים, ואבתריה להתנדאות על הבכורים, ואבתריה להתנדאות על המעשר, משפטים ק"ב ע"ב.

עד. פקודא ליתן מחצית השקל, כי תשא קפ"ז ע"ב. עה. פקודא דא להביא קרבן על סנהדרי גדולה שטעו, תנאין ואמוראין ע' סנהדרי גדולה היו ומשה עליהו ושבעים סנהדרי קטנה הוי ואהרן עליהו כו' [יעין בתורת השלמים להגריי כספן ח"ב ס' ט"ז שכ' דלשיטת הוהר אותם ע' זקנים שכס' בהפלותך

עו. פקודא דא המועל בהקדש צריך להביא קרן וחומש, שם כ"ד ע"ב.

עז. פקודא לעשות העולה כמשפטה פקודא בתר דא לעשות החטאת כמשפטה, חא ידאי עולה וחטאת ואשם תלת פקודין אינון [וכן נקט הרסב"ס בהס"צ ס"ע סז-סז כל קרבן למ"ע בפני"ט, אבל הרסב"ן שם שורש יב כתב שכולן ס"ע אחת, וראה בהר ק"ט ע"א מצוה יד-סז שאביא הלאה] שלמים מטרונותא כו' [יעין בזהר ויקרא י"ב ע"א בישלטיט שמכפר על ס"ע וסל"ת ובטל תורה חולין ק"ל ע"ב הביא דנס בישלטיט אשכחן לשון כסרה כמו בספחות ע"ג ע"ט שיתכפר בהן ישראל ועין רש"י חולין ד"ה ססח, ועוד שם בטל תורה השפסות (ס"ז ע"ד) לירושלמי ובמית פ"א ח"א, וראה בזהר ויקרא כ' ע"א דשלמים סתקרבין באודאה ועין תענית כ"ג ע"א בחזי הסעול הביאו לו פר הודאה ססך שתי ידיו עליו ואמר רבש"ע וכו' ובפרש"י שם ובדד"כ ל' כ"ב מובאים זכורי שלמים וסתודים לה' אלהי אבותיהם] אשם תלוי אחיד בתרודיהו וכו', צו כ"ז ע"א — כ"ח ע"א.

פב. פקודא להקריב כל יומא תמידין, צו כ"ט ע"א וראה הלאה בהר ק"ט ע"א אות כב.

פג. ז. ואבתריה להדליק אש תמיד, ואבתריה תרומת הדשן, ואבתריה קרבן נדר או נדבה, צו שם.

פו. ז. פקודא דא לשדוף קדשים באש, ואבתריה הנחת מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף כו' צו ל"ג ע"א [נקטו י"ט: וכד נפיק נשפתיא הוא, הוה חתבו לנסור את השם וכו', ומנן זה ידוע לו מסדר עבודה ביהכ"ס ועין בסס"ג עבודת ויהכ"ס עשין ר"ס (ויציאה ש"ו, רכ"ב רע"ד) שכתב והפייס יסר כי בשלשה חודים היה סתכון לנסור את השם כנגד הסבכים וכו' ואינו בתלמוד ואולי בשום מדרש הוא, וע' באור דרוש ח"ב ס"ד ע"ד, וראבי"ח ח"ב ע' קצ"ו, ותשובת רב האי גאון בטעם זקנים כ"ז ע"ב וסה שאכתוב הלאה].

פת. פקודא דא איש אמו ואביו תראו, קדושים פ"א ע"ב — ל"ג ע"א, וראה למעלה פקודא כ"ג.

פט. למיסב כהנא רבא בתילתא, אמור פ"ט ע"ב.

צ. צה. פקודא דא לשבות בשנה השביעית, ואבתריה לשבות בשביעי [שבת, ראה נצוצי אורות עה"ג], ואבתריה להשמיט כספים בשביעית, ואבתריה למנות שבע שנים שבע פעמים, פקודא לחזור לאחוזתו ביוכל, ופקודא לתקוע שופר תרועה ביוכל, בתר ק"ח ע"ב — ק"ט ע"א.

פקודא

צו. פקודא בתר דא לתת ללוים ערים לשבת, בחר שם.
צז - קצח. ובקבוצה מיוחדת נמנות בבהר שם ק"ט ע"א
נ"א פקודין בעבודת המקדש דאית תמן כמה פקודין.

א. לעשות שמן המשחה.
ב. ליום שומרים במקדש [בה"ג ורס"ג בשהמ"צ שלו לא
ט"ו ט"ז ו' ראה יש ק"ג סג"ד].

ג. ישראל לירא מן המקדש:
ד. עבודת הלוים בבית המקדש [ועין זהר קרח קע"ו
ט"ב ולא סקרבין אלא באינן בדים דנשקן לבר, ומש"כ בזה באטבוהא
רשאי שער הספרי ויטא צ"ח ע"א].

ה. להקטיר קטרת פעמים [וכן שיטת הרמב"ם בשהמ"צ
ט"ע כ"ח שקטרת של שחרית ושל בין הערבים הן מצוה אחת, וראה
רמב"ן במכילת הספרי שבסוף הל"ת שמה אותן שתיים].

ו. כתנים תוקעים בחצוצרות במקדש [ועין בחינוך סוף
מצוה שס"ד שנראה שדברי הרמב"ם דלפעמים אף ליום תוקעים
ובזה הודגש, כהנים].

ז. לקדש זרע אהרן במקדש [ראה הלאה אות י' להיות
הכהנים עושים קרבנות במקדש, ואות ס"א לעבות כהן גדול ביהמ"ב
ומה שאכתוב שם, ובשהמ"צ ט"ז ע"ב].

ח. ללבוש בגדי כהונה במקדש [וכן שיטת הרמב"ם בשהמ"צ
ט"ז ע"ג שבגדי כהונה הוא ט"ז בפני"ע, וראה רמב"ן שם שהיא רק
פרט מהכשר עבודה, ועין בזהר אסור ק"ב ע"א אר"י קטרא חדא
קשירא ברנליו דכהנא בשעתא דהוה עאל דאי יסית התם יפקדו
סלבר, ושם אחרי ס"ז ע"א וקטרא דדבא וקא ברנליו, ויעין בזהר
י"ט ע"א דשלא במקום בנדים אפילו, צלצול סותר, ויתכן דהיינו
הקטרא, ח"ש הפיוסן בעבודת יוה"כ קיש צעדיו לפרכת וקרב לבדים,
ולא כהמטה לוי שם שחן אז נלבש בבגדי לבן ולא בפעמונים, ולא
בהתפארת ישראל בה"ג ליוסא ס"ד שיכוון על הניאשתיק דלשון
קיש צעדיו מוכח שברנליו סקשקש, ומעליא הסובא בברית מנחה
(ורש"י כ"ב רע"א) בניקור השביעי שבשעה שהכה"ג בא להיכל קה"ק
והקטרת בירו כו' אז היה מנענע את בגדיו והיו קולן של פעמונים
נשמעים חוצה וכו' והיתה קו אחת נקטרת במעיל הכהן של משי לבן
וכו' עיי"ש ובפירוש ס' יצירה הסיוחם להראב"ד ס"א ס"י והסוד בזה
פעמון זהב ורימון כשהיה כה"ג נכנס לפני ולפנים כדי שישמעו קולו,
ועמש"כ בראש ספרי תולדות סרן הסהרש"א להפליא על ה"ס מלאכת
סחשבת תצוה ס"י ונשמע קולו שלא להבעית ישראל, והרש"ב"ם שם
כ"ח ל"ה ונשמע קולו בבואו ויתרחקו השומעים וכל אדם לא יהיה
באה"ט, וראה רמב"ן שם כ"ט ס"ג, ובאבן עזרא אחרי ד' ולא הזכיר
האיפוד כי כבר הזכיר ונשמע וכו', והרי בבגדי לבן שיש בקה"ק,
ורמותי לויק"ר ס"א ז' שאהרן יכל בכל יום להכנס לקה"ק ראה שם].

ט. רחיצת ידים ורגלים לעבוד במקדש [ראה בס' בית
האוצר סהר"י ענל ח"ב כלל י"ז (כ"ד ע"ד) שרייק מדנקטו הכא
נבי רחיצת ידים ורגלים, לעבוד במקדש ואילו נבי דלבוש בגדי כהונה
לא אסרו לעבוד רק סתם ללבוש בגדי כהונה, משמע כהראב"ד
שכל זמן שהכהנים במקדש מצותן להיות לבושים בגדי כהונה ואפילו

שלא בשעת עבודה וכו', ועין בשהמ"צ היצאת ריח הלר במצוה ל"ג בהערה].
י. להיות הכהנים עושים קרבנות במקדש [הנה כבר מן
באות ו לקדש זרע אהרן במקדש, והלאה נמנו כמה מצות פרטיות
קרבנות צבור ויחיד כל אחת בפני עצמה, ובכן בלתי מובן מה שנמנה
בוה, ונלע"ד שצ"ל להיות (משמורות) הכהנים עושים קרבנות במקדש,
וכן נקט הרמב"ם בשהמ"צ ט"ז ל"ו למצוה מיוחדת שיהיה הכהן
עובד במשמרתו וראה רמב"ן שם].

יא. לפדות פסולי המוקדשין [וכן שיטת הרמב"ם בשהמ"צ
ט"ז ע"ג, אבל בה"ג ורס"ג לא מן זו לעשה, וראה בזהר הרקיע
סוף אות ס"ו].

יב. קרבן היולדת ביום השמיני [הלאה אות י' נמנה, קרבן
יולדת ותמה הנחידא בהנהותיו עה"ג למה נכלל, ומצאתי בכנסת
הגדולה ח"ד ע' ס"א שהפיר הגרא"ד ר"ת על שלא הקשה ביותר
על הלשון קרבן יולדת, ביום השמיני וכו' ביום השמיני מביאה והלאה
מביאה כשתטהר, אבל האמת יורה דרכו שש"ס בזה -- וכמו שהפיר
על זה אהוב נפשי חתני ידיד לבי הרח"נ ר' אברהם יצחק הכהן
הנאבד"ק וויספל שליט"א, בהיותו אצלי ה' חודש אייר תרס"ט, ובראשית
ההשקפה ת"ל נס אני נתכוונתי לזה -- וצ"ל שור או שה כי יולד
להקריב ביום השמיני, או בקצור להקריב קרבן סיום השמיני והלאה.
וכוונת רבותינו אלו להגות סרן ר' צבי מיריששוב בספרו עטרת צבי
ראה הגהות והוספות שם, והיו כשיטת הרמב"ם בשהמ"צ ט"ז ע"ג,
אבל בעל הלכות גדולות לא מנה עשה זו וראה זהר הרקיע אות ס"ב].
יג. למלות קרבנות במקדש [ואין זה פרט של עבודת
הקרבן ראה רמב"ן ויקרא כ' י"ג ואמר הכתיב בשאור ורבש לשון
רבים כי עם אהרן ובניו ידבר, וחזר ואמר וכל קרבן מנחתך בסלח
תסלח, כי יחזור אל מביא המנחה כי המלחה כשרה בור וכו', ועין
זהר ויחי רמ"א ע"ב].

יד. לעשות העולה כמשפטה, ראה לעיל פקודא ע"ג.
טו. לעשות החטאת כמשפטו, ראה לעיל פקודא ע"ד.
טז. אכילת קדשים כמשפט לכהנים [נראה שהודגש שאך
אכילת כהנים בעשה ולא אכילת בעלים בקדשים קלים ועין בשהמ"צ
ט"ז ע"ג ומש"כ בספרי נפש חיה ס' א' ע"ה].

יז. אכילת שירי מנחות [וכן שיטת הרמב"ם בשהמ"צ ט"ז
פ"ח שהיא ט"ז בפני"ע וראה בשהמ"צ לרס"ג עשין קכ"ב ובביאור רי"ם שם].
יח. לעשות מנחות כמצותן [נמנות כל מיני מנחות בט"ז
אחת וכן שיטת הרמב"ם בשהמ"צ ט"ז ע"ג, אבל רס"ג מנה ארבע
מצות מנחת מ"ל, מנחת, מנחת, ומנחת תנור].

יט. להביא קרבנות לבית המקדש.
כ. להביא נדר או נדבה לביהמ"ק [ועין בשהמ"צ ט"ז ע"ד
שצו להקריב כל הקרבנות בבית הבחירה, ומ"ע ס"ה שצו להביא
כל מה שאנחנו חייבים חטאת ועולה וכו' אע"פ שהם בחיצה לארץ וכו'
וראה רמב"ן ובג"כ שם למה מנה ט"ז מיוחדת להבאה מחוץ לארץ,
והנה בזה כנראה נמנית ט"ז אחת קרבנות חובה, ומ"ע שניה קרבנות
נדבה שהיינו יכולים לומר שאך קרבנות חובה צריכים להביא לביהמ"ק,
אבל קרבנות נדבה סותר בנכונות ובכמות לזאת באה ט"ז מיוחדת].

להביא

מד — נא. אשם תלוי על ספקו. קרבן אשם ודאי על הידוע.
קרבן עולה ויורד. קרבן סנהדרי גדולה שטעו.
קרבן הוב אחר שיטור קרבן וזה אחר שתטור. קרבן יולדת. קרבן מצורעים [וראה צו ל"ג ע"ב פקודא ר"ס. ויש במנין ט"ס] מתמן ואילך שאר פקודין. אם נצרף אלו הפסודין שברשימה זו המובאת ברע"מ בהר ק"ט ע"א להנפרטות למעלה [ולא נביא בחשבון הכפולות] יהיה בידנו לערך קכ"ח ממצות עשה. וכן מצינו גם הלאה ברעיא מהימנא.

קכט. פקודא דא לעבוד בעבד כנעני, בהר ק"א ע"א ועיין בסה"צ ס"ע ר"ה וברמב"ן שם ובחדושי הרשב"א דנשין ל"ח ע"א. קל. להיות הלויים משוררים במקדש כו' איחי גבריאל איחי צריך לנגנא. נשא קכ"א ע"ב [ראה וזה תרופה קס"ג ב כל חירא וכל חרזה וכל שיר ספטר דשטאלא איהו ועל דא לואי ספטר דשטאלא יננו שירתא, ובירא ק"ג סע"ב לואי דאנין בדיחין בסאני זמר בנין כך יצחק איהו חרזה בנין דאתי פהאי סטרא כו'. וראה סה"ג תולדות קל"ה א ואלה תולדות יצחק תולדות השטחה והשחוק וכו' אברהם הוליד את יצחק הגשמה הולידה השטחה והשחוק וכו', וזהו שנטבע בתפלה. יצחק יונק' וע' תנר"ב א רס"ג שטחתי סתוך יראתי, ובלבנת הספיר וירא כ"א ע"ג ישיש כנכור וכו']. וראה וזה חדש דרות (פ"ב ע"א) ס"ד אשה ריה נוחה לה' כו' דסננים לויס על השיר ולארמא קלא והא דסיטרא דאשה כו' וסנו כך כל וסנא דהוא סליק על הדוכן בעור דהוא נכר ושלחובא דאשא תקף ביה לארמא קלא כנעיסותא דנטונא איהו כשר לעבודה כיון דאיתחלש שלחובא דבחרות דיליה ונטרין דטורא סתדעכין בניה הא אתחלש תוקפיה וקלא לאתברא כדן כתיב וסנן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד כו', סבואר שבן חמשים פסיל גם לשיר, וכן סעורש בזהר בהעלותך קנ"א ע"ב ובפ' ידיו רס"ט ע"ב וסנן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה מ"ט בנן דקליה נסך ולא יערב לאידנין כו' ובהנהותי שם אות ב' ציינתי דמו"ג ח"ג סס"ה ע"י"ש אמנס רש"י בבהעלותך ח' כ"ה כתב שאך עבודה משא בכתף לא יעבוד אבל חוזר הוא דנעילת שערים ולשיר וכו', וע' רמב"ן עה"ת שם, וסבואר בסדר נשא פ"ו ט' סבן חמשים שנה היה פסיל לעבוד עבודה שלא היו יכולים לומר שירה וכו', וראה בהנהותי לזהר ויחי רכ"ט ע"ב אות ב' אם היה שיר בתמיד של בין הערבים שהבאתי משות אבני נור אומ"ס כ"ז, ובהנהותי לויקרא ח' ע"א אי היו שיר בקרבן יחיד שהבאתי משות חתם סופר אומ"ס כ"א].

קלא. פקודא דא היא מצות תשובה, נשא קכ"ב ע"א והרמב"ם בסה"צ לא מנה ס"ע של תשובה כי אם ס"ע י"ג להתודאות עם התשובה ומה שכתוב (רברים ל) והשיבות אל לבבך וגו' ושבתי עד ה' אלהיך היא הבטחה שאף ישראל לעשות תשובה עין רמב"ם ה"ל תשובה ס"ז ה"ה, אמנס הרמב"ן בפיה"ת נצבים ל' יא כתב כי היא מצוה שיצוה לעשות כן, וראה בסמ"ק יום השני מ"ג ובספחת חינוך מצוה שס"ד, ובס' בית אלהים דהמב"ש שער שני פ"ז ועיין ברע"מ בא ס"א א ומפרט חטאיו ובהנהותי שם אות ד'.

קלב. לדון בדיני סוטה כו' כהנא כתיב שמא קדישא חד

זימנא

כא. להביא קרבנות קדשים תמורות וולדות [בעטרת צבי הניה: להביא תמורת קדשים לביהמ"ק, וראה בתמורה י"ז ע"ב תנא סייתי דה סהכא רק קרשיך אלו תמורות, אשר יהי לך אלו הולדות, תשא ובאת וכו'].

כב. להקריב שני תמידין כהלכתן [וכן שיטת הרמב"ם ב"ס"ע ל"ט ששתיהן ס"ע אחת, וראה ברמב"ן בסכום המצות שבס"ה הל"ת שטנה שתיים אחת בשחרית ואחת בין הערבים]. ונמנה למעלה פקודא פ"ב.

כג. להדליק אש תמיד על המזבח, ולמעלה פקודא פ"ג.

כד. לעשות תרומת הדשן, ולמעלה פקודא פד.

כה. להדליק נרות במנורה, וראה אשר כתבתי למעלה

בפקודא כ"א.

כו. להקריב מנחה בכל יום [הנה נמנה דע"ל אות כ"ב, ובעטרת צבי הניה: להקריב וכהן גדול מנחה בכל יום, וע' בסה"צ ס"ע ט' ובט"כ].

כז. להקריב מוסף בשבת.

כח. להסדיר לחם ולבונה, וראה למעלה פקודא ל"ה.

כט. להקריב קרבן מוסף בראש חודש, וראה בזהר סוף

שמות רע"א ע"ב.

ל. להקריב בשבע ימי פסח [ראה הלאה שנטנה בס"ע גם כל מוסף ביתר החנים וכן שיטת הרמב"ם, אבל בה"ג חושב כל מוספין למצוה אחת, וראה בסה"צ שורש י"י ובט"כ].

לא. להקריב ביום העומר כבש לעולה [בעט"צ הניה: לפסח סעירת העומר, וראה אמור צ"ז ע"א פקודא ל"א].

לב. להקריב (קרבן) העומר (היינו ספירת העומר) [בעט"צ הניה: ל"ב להקריב קרבן העומר].

לג — לת. להקריב קרבן מוסף בשבועות, שתי הלחם, מוסף בראש השנה, מוסף ביוה"כ, מוסף ב' ימי החג, מוסף בשמיני עצרת.

לט. לשרוף את הגותר באש [וכן שיטת הרמב"ם ב"ס"ע צ"א, אבל בה"ג ובע"ל אזהרות לא מנ"ס ע"ז, וראה בזהר הרקיע אות מ' ובסכום שבס"ה שם].

מ. לשרוף קדשים שנטמאו, וראה למעלה פקודא פו—ז. מא. לעבוד כהן גדול ביום הכפורים [יעיין בימא ע"ג ע"א שאמרו כל עבודות יוה"כ אין כשרות אלא ככה"ג, משמע שזהו פרט הכשר העבודה ביוה"כ ולא ס"ע בפני"ע, וגם בכל ימות השנה מצינו רק פסיל זר ולא עשה מיוחדת שבהן הוא שיעבוד, וכהן הדיוט כיוה"כ נחשב כזר ע' שנה"ס ה"ל עבודת יוה"כ ס"א, וראה שבוה נסנית ע"ק העבודה כיוה"כ ס"ב הרמב"ם שנטנה למעלה אות ל"ו, וע' סה"צ ס"ע סה—ט].

מב. המועל בהקדש קרן וחומש, וראה למעלה פקודא ע"ו.

מג. (ס"א להביא החוטא קרבן חטאת על חטאו) קרבן

חטאת ובנצוצי אורות עה"ג כתב קשה דכבר מנה מ"ו לעשות חטאת, אמנס הנה מצוה מיוחדת לישראל להביא קרבני ראה סה"צ ס"ע ס"ט, אבל ראה דע"ל אות י"ט.

זימנא בארז מישור לבתר כתיב לה למפרע (ראה בס' דברי חכמים וחדושים סהר"א פוסק על הרמב"ם הל' סוטה בפ"ד הל' פה שהארץ בבאור דברי רע"ס אלון) נשא קצ"ד ע"א.
קלג. פקודא דא להפריש חלה לכתן (וראה ברמב"ן ס"ע פ' מהטמאת שהשב הרשה ונתנה לשתי מצות) חלה הרי חושבנא מ"ג ביצים וכו'. (ראה פירובין ס"ג רע"ב, סד"ר ס"ג קרן פ"ח כא ש"ך ח"ד סי' שכ"ד כק"ב ובס' שלמה מל' אדר אור צדיקים ס"ב ול"ב רע"א) שלח קצ"ד ע"א.

קלד. לפדות פטר (חמור) (רחם). שלח קצ"ח ע"ב.
קלה. פקודא בתר דא לדון בערכי בתים, [עין סהמ"צ ס"ע קיד-קטו שנמנו ג' ס"ע פרכי אדם בהמה ובתים, ובעל הלכות גדולות כללן בס"פ אחת] שם.

קלו. פקודא בתר דא במתרים נכסיו לכתן. שם.
קלז — קמ. פקודא בתר דא להפריש תרומה גדולה. להפריש מעשר ללוי, להפריש מעשר מן המעשר, ולהפריש תודה. שלח קע"ט א [ועין בסהמ"צ להרמב"ם ס"א פ"ו שלמים ותודה, ור"ס בסהמ"צ שלו עשה קי-קיכ מנה לחסי תודה לס"ע כג"מ].
קמא. פקודא דא מני ששמים ושוסרים, שופטים רע"ד ע"ב. קמב-ה. פקודא בתר דא לדון בסיף, בחנק, בדין סקילה, בדין שריפה, שם, וראה הקדמת הוזהר לבראשית י"א ע"ב שסדרו חנק סקילה שריפה סיף, ברע"מ צו כ"ז ע"ב סקילה שריפה דרג חנק, וכ"ה בפקודי רנ"ז ע"ב. בתק"ז תכ"א (נ"ט ע"ב) שריפה סקילה חרב חנק. ועין במהדירן ס"ט רע"ב ובסהמ"צ ס"ע רכ"ז-רכ"ט, ועין בזהר עקדי רנ"ז ע"ב הוא דשלא על חנק, על צליבא ובתרגום רות א' יז, וצליבת קיסא ובמ"ז אהמ"ז סי' י"ז ס"ע י"א ס"ק ס"ג ובשכת המזרים שם ספרן החתם סופר ע"ד הביש ס"ק צ"ז שהביא פתום כתובות ל' רע"ב דהו חונקן ע"י תליה וס"ש שם ל"ס"ק ס"ג וכאמרי בינה מהרצ"ח סי' ה' וכולם לא העירו מדברי הוזה"ק י"ל, וראה בתקוני זהר תכ"א (נ"ט ע"ב) סקילה בתלת אבנין כ"ז וכו' וזהו י"ב. קמו. פקודא דא להעיד עדות בבית דין, שפטים הע"ר ע"א. קמז. לעשות לעד זומם כאשר זומם, שפטים שם.

קמח. פקודא בתר דא לקבל בית דין הגדול עליהו. שם.
קמט — קנ. פקודא דא לדון בדין מוציא שם רע, ופקודא דא לדון במפתה כו' לו תהיה לאשה לא יוכל שלחה כל ימיו (בס' תפארת החנוכי כתב אף דמפתה סותר לרש ראה כתובות ל"ט ע"א הנה ס"ל כמברת התכסות שם ס' רע"ב ד"ה מהר שאם נסאה י"ב איז רשאי לנרש) תצא הע"ר ע"ב.

קנא. פקודא בתר דא לישא אנוסתו, שם.
קנב. פקודא בתר דא לתח שכר שכיר בזמנו, תצא רע"ח ע"א.
קנג. לדון בדיני חגבים, שם ע"ב, וראה שמיני מ"ב ע"א [ועין ששמים ק"ח ס"ב ע"ב ע"פן בושק וכו' ובהנהוטי שם].
קנד. להלקות לרשע, שם תצא ר"פ ע"ב, וראה וזהר נח ס"א ע"ב אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וכו' ארבעים יכנו לא יוסף, ובתצוה קפ"ד ע"א ארבעים מלקות דבי דינא ופס"ש כנחונותי נצצי זהר נח שם, וראה בזהר בחקותי קיד ס"ב סארי

מססין מסנן דארבעים חסר חד ובהנהוטי שם הבאתי מזהר בלק קצ"ד ע"א על כל דרגין דססאבו אינן דסנהני כו' ארבעין חסר חד אינן כו', ובוזהר חדש בלק (ג"ה רע"א) תוקפא דילן סצפן איהו ואינן ארבעין חסר חד דרגין תקיפן ספרולא ונחשא ותחתייהו לית לון חושכנא כו'. קנה — ו. ליבם אשת אח, לחלוק, שם רס"א ע"א (וכן גם שיטת הרמב"ם שיכוס והליצה הן שתי מצות, אבל רס"ג בסהמ"צ שלו ע"פן ע' מנה אותן מצוה אחת, ועי' חוקת ק"פ ע"א ובפי לבטשא לית להווא נפל בארעא, ובס' השטרות לרה"ג ע' ל"ט ותאחו בעקבה של סנדל וכו' ותשליך הסנדל על הארץ, וכ"ה בס' הסעשים לבני א"י וברמב"ם הל' יבום פ"ד ה"ה, ועי' בטור אהמ"ז סי' קס"ט שכתב איני יודע למה הצריכה להשליכו לארץ ובאור הגר"א שם ובעשרה מאמרות להרמ"ע סאמר העתים ג' י"א את י"ז

קנז. להכרית זרעו של עמלק כו' ולא ייעלון בארעא דישאל עד דיטול נוקמא מיניה, שם ע"ב [ועין מהדירן כ' ע"ב ש"ס מצות נצצי ישראל בבניבתן לארץ וכו', ואינו יודע איזו סתן תהילה וכו']. קנה. פקודא דא לקיים פריה ורביה כו' השמטות לסדר בראשית רס"ד ע"ב, וראה הקדמת הוזהר לבראשית י"ב סע"ב פקודא שתיאתא.

קנפנו איפוא בס"ד דברי קדשם של רבותינו לרובם של מצות עשה. כן ישנם עוד כמה וכמה דרדשי רזי מצות בלי התחלת "פקודא דא" והמעין יוחזק לאיזה מצוה נאמרו ראה תרומה קנ"ט א חקת ק"פ ע"ב, פנחס רס"ו ע"ב, שם ר"ח סע"ב, רכ"ב ע"ב, ושם רכ"ז כע"א וכאלו, וראה בויקהל ר"ב ע"ב אית פקודי דאורייתא דאינן קיימין במילה כמה דקיימין בעובדא וכו' וכמה הרבה.

כן נשתרבו אחדים מדרשי מצות של "רעיא מהימנא" לשאר חלקי הוזהר, כאשר גם להיפוך נקראו בשם "רעיא מהימנא" מאמרים שונים שהם ממדרש הגעלם [יבואר ביהודן].

ובתנאם לתכנית מדרש "רעיא מהימנא" שפקודין מקובלין לרמ"ה איברי האדם שכולם מסודרים על סדרי בראשית [ראה זהר תולדות קל"ד ע"ב נציצי זהר אות ד, שם ק"ס רע"ב אות א, וישב קס"ז ב אות ג, וזהו רכו א אות ה ובס"ה] לכן באו במדרש רבותינו זה הרבה מאמרים על רמזי קומת האדם ואיבריו כמו ברע"מ ויקרא ג' סע"ב, פנחס ר"ח ע"ב, רכ"ד סע"א והלאה, תצא ר"פ סע"א, וראה רע"מ ויקרא ט"ז ע"ב ואמור צ' ע"ב בגנות בר נש פגום בעל מום באחד מאיבריו ומבואר בתקוני זהר ת"ע (ק"ל ע"ב) הקבלה בין כל אבר ומצוה מיוחדת.

וכמה וכמה הלכתא רבוחתא איכא למשמע ממנין פקודי אורייתא שברעיא מהימנא בהשואה לשיטות רבותינו [על קצת מהן רמזתי בקצרה], וביחוד מהרצאת דבריהם הקדושים בפקודי ורמזיהן גוכל ללמוד הרבה הכרעות בהלכה גופי תורה ואקוה להעיר על כאלו בהנהוטי ברצות ה'.

ערכתי יומא דרעיא מהימנא ז' אדר שני, יום עליית נשמת אמי מרים ב"ר יעקב חיים ע"ה.

ראובן מרגליות.